

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Број 1003-128/5
Скопје, 22.02.2007 година

**ДО
ЦАРИНСКА УПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Царинската управа за 2005 година, на сметката за редовно работење кои се прикажани на страниците од 8 до 10.
2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој Извештај е извршена согласно член 55 од Законот за буџетите, член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 8 од Законот за државна ревизија.
3. Извршена е ревизија и е издаден извештај за финансиските извештаи на Царинската управа за годината која и претходи на годината која е предмет на оваа ревизија.
4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој Конечен извештај, претставуваат одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој Извештај, застапувано од:
 - ✓ Илија Илоски, директор на Царинската управа
5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој Конечен извештај, прикажан на страните од 1 до 7, и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.
6. Ревизијата од точка 1 на овој Извештај е планирана и извршена во периодот од 06.11 до 30.12.2006 година, од страна на тим на Државниот завод за ревизија.
7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој Конечен извештај е да овозможи ревизорот да го изрази мислењето:
 - дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива и
 - дали е остварено наменско и законско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.
8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој Извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика и со извесни прифатени и спроведени корекции на финансиските извештаи од страна на субјектот.

9. Ревизијата е извршена во согласност со Стандардите за Државна Ревизија на Меѓународната организација на Врховните Ревизорски Институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користените сметководствени принципи, како и на важните проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој Конечен извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека спроведената ревизија ни обезбедува разумна основа за изразеното мислење.
10. Со ревизијата на финансиските извештаи за 2005 година дадени како составен дел на овој Конечен извештај, ревизијата го утврди следното:

10.1. Примена на законски прописи и акти

- 10.1.1. Со увид во актот за систематизација и организација на работните места на Царинската управа, ревизијата констатира дека истата не соодветствува со потребите на Царинската управа, поради тоа што:
- предвидени се работни места со несоодветно стручно образование за извршување на царинското работење;
 - дел од работни места се пополнети со лица со несоодветна квалификација и ниво на стручна подготовка.

Со наведеното може да се доведе во прашање ефикасното извршување на основната дејност на Царинската управа.

Препораки и мерки

Царинската управа да ги превземе потребните активности во однос на измени, дополнувања на актот за систематизација и организација на работните места во функција на ефикасно извршување на основната дејност на Царинската управа.

10.2. Неправилности во искажување на билансните позиции

- 10.2.1. Во Билансот на состојба евидентирани се градежни објекти и земјиште во вкупен износ од 266,142 илјади денари за кои Царинската Управа нема обезбедено комплетна документација согласно Законот за сметководство за буџети и буџетски корисници, односно за дел од објектите и земјиштето нема имотни листи. Поради тоа ревизијата не се увери во реалноста и објективноста на прикажаната состојба на истите.

И покрај препораката во ревизорскиот извештај за 2004 година да се превземат сите активности за утврдување на реалната состојба на градежните објекти и земјиштето, Царинската управа нема превземено активности во однос на оваа состојба.

Иако ревизијата во ревизорскиот извештај за 2004 година даде препорака да се спроведе Заклучокот на Владата за РМ со кој се предвидува превземањето на надлежноста над граничните премини од страна на Царинската управа и Министерството за внатрешни работи, сеуште со истите стопанисува Јавното претпријатие за стопанисување со станбен и деловен простор. Поради тоа и

приходите од наплата за лежарина на возилата претставуваат приходи на Јавното претпријатие за стопанисување со станбен и деловен простор, а не на Царинската управа.

10.2.2. Со увид во сметководствената евиденција ревизијата констатира дека набавените канцелариски материјали не се евидентирани на залиха, спротивно на Законот за сметководство на буџетите и буџетски корисници. Истите се евидентирани само во материјалната евиденција. Наведеното е констатирано во ревизорскиот извештај за финансиските извештаи за 2004 година, но буџетскиот корисник не постапил по препораките на ревизијата.

Со оглед на тоа што залихата на канцелариските материјали не е евидентирана во сметководството, ревизијата не е во можност да го квантифицива износот за кој се потценети позициите Залиха на материјали и Фондот на залиха во Билансот на состојбата на 31.12.2005. Наведеното може да доведе до злоупотреба на неевидентирани материјали.

10.2.3. Со извршеното интервју со раководителот на одделение за наплата на приходи и буџет и извршената анализа на работењето на одделението, ревизијата го констатира следното:

- Царинската управа има неевидентирани побарувања во износ од 3,875,948 илјади денари по основ на неплатен царински долг;
- Во процесот на наплата на дополнително пресметаниот царинскиот долг не функционира системот на интерни контроли во однос на:
 - јасно дефинирање на овластувањата и одговорностите;
 - соодветно внатрешно разграничување на одговорностите;
 - потврдување на активностите што се извршуваат од лица од различни структури како и
 - јасно дефинирање на системот на одобрување на трансакциите.

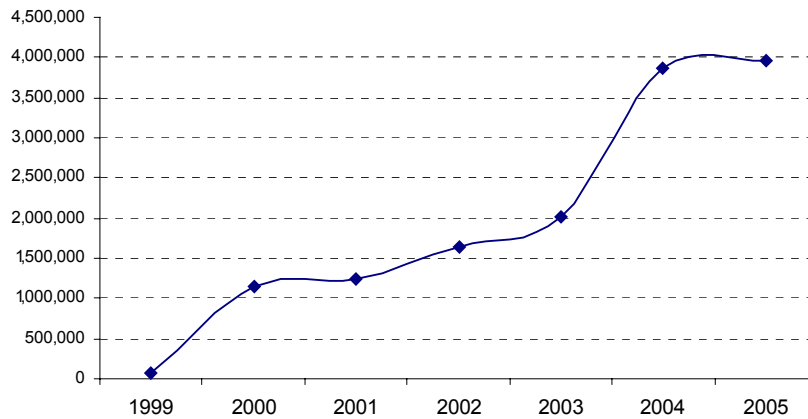
Поради ова, дел од побарувањата не се обезбедени со инструменти за обезбедување од една страна и се јавува временска диспропорција помеѓу пресметката на царинскиот долг, доставувањето на пресметката до Службите за управна постапка во надлежните царинарници за изготвување на решение за наплата, доставување на извршното решение до Одделението за наплата и буџет во Царинската управа и наплата на побарувањата, од друга страна. Ваквата состојба предизвикува побарувањата да се зголемуваат од година во година (**Графикон 1**), а дел од нив неможат воопшто да се наплатат бидејќи дел од фирмите се ликвидирани или се во стечај. (**Графикон бр 2**).

Согласно Упатството за царински долг, Одделението за наплата и буџет во Царинската управа е задолжено за наплатата на дополнително пресметаниот царинскиот долг. Во изминатите години не се превземени мерки за наплата на побарувањата.

Во текот на ревизијата, Царинската управа е во фаза на согледување на можностите за наплата на овие побарувања, согласно важечките прописи вклучувајќи и присилна наплата согласно одредбите од Законот за платен промет.

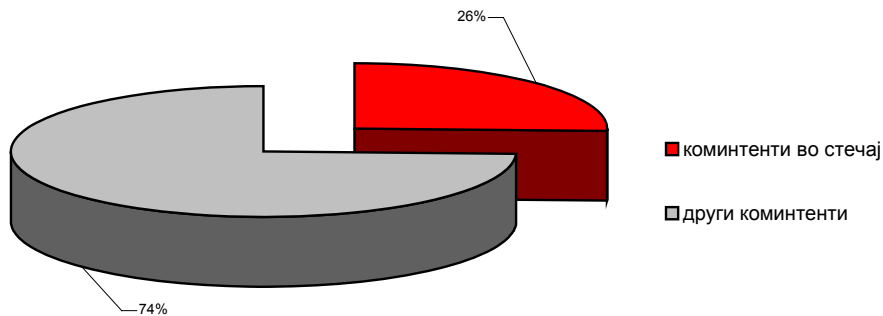
Графикон бр 1

Движење на побарувањата од дополнително пресметан царински долг во (000) денари

Графикон бр 2

Ненаплатени побарувања по основ на царински долг

- Во Одделението за наплата и буџет не постои централизирано дневно електронско следење на увозниците во однос на вредноста на општите гаранции и настанувањето и раздолжувањето на царинскиот долг на секој увозник поединечно по однос на царинските постапки. Врз основа на изнесеното, Царинската управа нема моментален увид дали вредноста на гаранцијата на должникот го надоместува тековниот царински долг на секој увозник. Наведеното доведува до ерозија на буџетските средства

Препораки и мерки

1. Да се воведи централизирано електронско следење на секојдневните царински операции на декларантите во однос на царинскиот долг и гаранциите кои го покриваат истиот.
 2. Со оглед на фактот дека побарувањата по основ на дополнително пресметаниот царински долг претставуваат потенцијален приход на Централниот буџет а не на Царинската управа, од една страна и важноста на следењето на обемот и наплатата на истите од друга страна, побарувањата треба да се евидентираат вонбилансно во финансиските извештаи на Царинската управа.
- 10.2.4. Од страна на ревизијата беа испратени конфирмации до комитентите заради обезбедување на достатни соодветни ревизорски докази за состојбата на обврските. За неизмирените обврски во вкупен износ од 2.489 илјади денари беа испратени 12 конфирмации во износ од 1.867 илјади денари, кои опфаќаат 75% од обврските. Од испратените конфирмации до денот на ревизијата добиени се одговори од 3 комитенти во износ од 516 илјади денари (27 % - од испратените конфирмации),кои ја потврдија сметководствената состојба, додека за 9 конфирмации во вкупен износ од 1,351 илјади денари (73% - од испратените конфирмации) не се добиени одговори.
Врз основа на изнесеното ревизијата не обезбеди доволно докази за реалноста и објективноста во обелоденување на состојбата на обврските.
- 10.2.5. Со увид во документацијата, ревизијата утврди дека Царинската управа располага со залиха на одземена стока, согласно Царинскиот закон, за која:
- не постои компјутерска евиденција, односно истата рачно се евидентира во контролници при запленувањето врз основа на Записник;
 - не е извршен физички попис на залихата (не е можно вредносно искажување на стоките, поради специфичноста на постапката за утврдување на реалната вредност на истите);
 - не се води сметка за рокот на траење и условите за чување;
 - не постојат соодветни интерни контроли во целата постапка, од одземањето на стоката до продажбата, преотстапувањето или ништењето на истата;

Наведеното оневозможува согледување на фактичката состојба на залихата, следење на роковите за чување, фазите на продажба и предизвикува големи трошоци за ускладиштување и можност од злоупотреба на одземената стока.

Препораки и мерки

Царинската управа да ги превземе сите мерки околу расчистување на старата залиха на одземената стока, да изготви интерен акт со која ќе се регулира целата постапка поврзана со оваа стока како и истата да се евидентира вонбилансно во финансиските извештаи на Царинската управа.

Во текот на ревизијата Царинската управа изврши попис на залихата на одземената стока.

Во 2006 година се воведува компјутерска евиденција на залихата на одземената стока.

10.3. Законско и наменско користење на средствата

10.3.1. Ревизијата констатира дека расходите поврзани со одржувањето на возниот парк - гориво, регистрација, сервисирање и осигурување во вкупен износ од 27,061 илјади денари (од редовната сметка 8,132 илјади денари и сметката приходи од органи 18,929 илјади денари), заземаат значително учество во вкупните трошоци. И покрај препораката во ревизорскиот извештај за 2004 година да се преиспита оправданоста на располагањето со големиот број службени возила кои генерираат големи расходи (19,024 илјади денари за 2004 година), Царинската управа сеуште нема превземено активности во однос на решавање на оваа состојба.

Не е донесен интерен акт со кој ќе се регулираат постапките поврзани со начинот и правото на користење на возниот парк и не е назначено лице одговорно за тоа, со цел да се зајакне контролата на наменското користење на службените возила и намалување на расходите поврзани со одржување на возниот парк.

10.3.2. Со увид во постапките за извршени набавки, ревизијата го констатира следното:

- не постојат пишани процедури кои ќе осигураат поделба на надлежностите поради што постои ризик Планот за јавни набавки да не е инициран од поединечните сектори и истиот да не ги рефлектира вистинските потреби на Царинската управа;
- членовите на Комисијата за јавни набавки не даваат писмена изјава за постоењето или непостоењето на конфликт на интереси, спротивно член 21 од Законот.

10.3.3. Со увид во постапката за јавни набавки од мала вредност ревизијата го констатира следното:

- не е донесен интерен акт за регулирање на постапката;
- набавките често пати се вршат врз основа на усно барање;
- не постои евиденција на потребите на одделни сектори,
- не се носи Одлука во која се утврдува потребата за секоја конкретна набавка од мала вредност (што треба да се набави);
- договорите за набавка се еднообразни и најчесто непотполни, потпишани само од страна на Царинската управа;

Овие недостатоци можат да доведат до некоординираност при вршење на конкретните набавки (прекубројни, неоправдани набавки, или повеќе од една набавка во текот на годината за одреден вид на стоки и услуги), како и ризик од надминување на средствата предвидени со планот.

10.3.4. Со увид во постапката за јавна набавка за сервисирање и поправка на моторните возила, ревизијата констатира:

- во објавениот отворен повик, не е прецизирано на што се однесува цената како критериум (цена по работен час или цена на деловите);
- при изборот на најповолен понудувач како цена е земена вредноста на работен час и истиот критериум носи најголем број бодови.

Поради вака утврден критериум, овозможена е злоупотреба и манипулација со вредноста на деловите при секое сервисирање во текот на годината, при што на избраниот понудувач Автомакедонија исплаќани се фактури со нереално висока

вредност. Со ова се повредува член 50 од Законот за јавни набавки во однос на изборот за економски најповолна понуда.

Препораки и мерки

1. Царинската управа да изготви:
 - интерен акт со кој ќе се регулира текот на документацијата и информациите во однос на набавките и изготвување на Планот за јавни набавки, при што да се имаат предвид реалните потреби на поединечните сектори.
 - Правилник за начинот и постапката за спроведување на набавки од мала вредност
2. Во објавата на отворениот повик за јавна набавка за сервисирање и поправка на моторните возила, Комисијата за јавни набавки при утврдување на критериумот – цена, прецизно да дефинира дека критериумот се однесува на цената на резервните делови за сите видови возила со кои располага Царинската управа, со што ќе се осигура изборот на економски најповолната понуда.
11. Според наше мислење, поради наодите изнесени во точките 10.1 и 10.2, финансиските извештаи за сметката за редовно работење на Царинската управа за 2005 година неvistинито и необјективно ја искажуваат финансиската состојба и резултатот од финансиските активности во однос на важечката законска регулатива.
12. Според наше мислење освен во наодите изнесени во точката 10.3 остварено е законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции кои претставуваат државни расходи.
13. Не се превземени мерки од страна на субјектот за препораките и мерките на ревизорскиот извештај на финансиските извештаи за 2004 година.

Скопје, 21/02/2007 година

Овластен државен ревизор

**БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ**

Опис на позицијата	2005	во 000
		Ден.
		2004
Приходи		
Трансфери и донации	492,726	467,664
Вкупно приходи	492,726	467,664
Расходи		
Тековни расходи		
Плати, наемнини и надоместоци	334,655	328,392
Тековни резерви	4,142	4,882
Стоки и други услуги	56,943	52,080
Субвенции и трансфери	40,006	40,310
Вкупно тековни расходи	435,746	425,664
Капитални расходи		
Капитални расходи	56,980	42,000
Вкупно капитални расходи	56,980	42,000
Вкупно расходи	492,726	467,664

**БИЛАНС НА СОСТОЈБА
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ**

Опис на позицијата	2005	2004
		во 000 Ден.
Актива		
Тековни средства		
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции	16	16
Активни временски разграничувања	28,316	33,445
Вкупно тековни средства	28,332	33,461
Постојани средства		
Материјални добра и природни богатства	882	882
Материјални средства	441,860	342,324
Материјални средства во подготовка	105,409	199,731
Вкупно постојани средства	548,151	542,937
Вкупна актива	576,483	576,398
Пасива		
Тековни обврски		
Краткорочни обврски спрема добавувачи	2,489	8,565
Краткорочни финансиски обврски	0	16
Краткорочни обврски за плати и други обврски спрема вработените	25,827	24,880
Вкупно тековни обврски	28,332	33,461
Извори на деловни средства		
Државен јавен капитал	548,151	542,937
Вкупно извори на деловни средства	548,151	542,937
Вкупна пасива	576,483	576,398

ПРЕГЛЕД
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИ СРЕДСТВА

во 000 ден

О П И С	Државен јавен капитал
Состојба 01.01.2005 година	542,937
Зголемување по основ на:	68,443
Набавка на опрема од сметката 631-приходи наплатени од органи	998
Добиени средства од Проект од Светска банка	6,091
Донирана опрема од американската царина	15,607
Инвестиции во тек-градежни работи	45,747
Намалување по основ на:	63,229
Отпис на капитални средства	691
Амортизација	62,538
Состојба 31.12.2005 година	548,151